

"לדורות" סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל

שאלון לרישום קורות ניצולי השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים מפורסם באתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: קרייטמן	שם פרטי: סמיון
----------------------	-------------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה
במידה והשאלה אינה נוגעת אלייך, אין צורך לענות עליה

בלועזית		שם משפחה איתו נולדתי: קרייטמן
Kreitman		
שם פרטי איתו נולדתי: סמיון	בלועזית	
Semion	מין: זכר	שנת לידה: 1926
עיר לידה: בריצ'ני	בלועזית	ארץ לידה: רומניה
Briceni		
שם פרטי ושם משפחה של האב:	שם פרטי ושם נעורים של האם:	
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: בריצ'ני	בלועזית	ארץ המגורים: רומניה
Briceni		
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: יסודי	מקצוע לפני המלחמה: תלמיד	חבר בארגון או בתנועה:
מקומות מגורים בתקופת המלחמה: (שם העיר או האזור ושם הארץ) בריצ'ני, סטארי-אושיצה, נובי-אושיצה, ויניצה, דנפרוד'נסק, רוסטוב על הדון, טיחורייץ, באקו, טשקנט		
בלועזית	במידה והיית בגטו, ציין את שמו	
בלועזית	במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו	
תאריך השחרור:	המקום בו נודע לך כי הנך אדם חופשי:	
ציין מקום אליו חזרת לאחר השחרור	במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו (מחנות פליטים שהוקמו לאחר המלחמה בעיקר באוסטריה, גרמניה ואיטליה)	
במידה ועלית באנייה, ציין את שמה	שנת עליה: 1973	במידה והיית במחנות מעצר בקפריסין, ציין ממת' עד מת'

אנא ספרי/י על קורותיך לפני המלחמה

נולדתי בשנת 1926 בעיר בריצ'ני שבמולדובה לשעבר ורומניה כיום, תחילה גרנו בבית שכור ולאחר מכן קנינו בית. אבי היה תופר כובעים במקצועו, תפר כובעים מולדובנים מסורתיים הנקראים "קוצמה" ואימא שלי הייתה עקרת בית. היו לי שתי אחיות, אח קטן ואח גדול יותר שלא גר איתנו, הוא גר בעיר אחרת. כאשר התחילה המלחמה אחי הגדול לא הספיק לברוח ורומנים לקחו אותו למחנה ואילו אנחנו הספקנו לברוח. אני זוכרת שבשנת 1940 הגיעו לאזור שלנו רוסים וגירשו את הרומנים ללא קרב, הרוסים היו באזור שלנו כשנה ומאוחר יותר פלשו הגרמנים לאזורנו והרומנים ששיתפו פעולה עימם שבו בשנית לאזור.

נא ספרי/י על קורותיך בזמן המלחמה

המלחמה התחילה באזור שלנו בשנת 1941, אני זוכר שזה היה ביום שישי, פתאום ראינו את החיילים הרוסים נעים יחד עם טנקים לכיוון החזית וזה לא לקח הרבה זמן. רוב הסיכויים שהלחץ של הגרמנים היה גדול מידי והרוסים החלו לסגת מהר מאוד לאחור, בזמן שהרוסים ברחו מהגרמנים הם שברו והרסו כל מה שעלה בדרכם כמו מפעלים, חנויות ובתים. הם קראו לאזרחים לקחת מה שניתן ולא להשאיר דבר לגרמנים ואף לברוח יחד עם הצבא, הרבה מאוד צעירים, בנים ובנות עלו על הטנקים ומשאיות צבאיות וברחו יחד עם הצבא אולם היו כאלו שבחרו להישאר מאחור. אבי בא הביתה ואמר לאימא שלי: "בואי ותארזי את כל הדברים, אנחנו מוכרחים לעזוב".

ארזנו כל מה שיכלנו וברחנו לעיירה סטארי-אוישיצה הנמצאת ליד הגבול ובה היתה גרה אחותו של אבי. דודתי הייתה רופאה צבאית ולה שני בנים טנקיסטים והיא נסעה איתם לחזית, בעלה לא רצה לעזוב ונשאר בבית יחד עם הבת הקטנה שהייתה בת 15 והוא נתן לנו להישאר ללילה בביתם. ראינו את כל התושבים היהודים בורחים, כל אחד כפי שהוא היה יכול, חלק ברחו עם ילדים על הידיים וחלק עזבו את כל רכושם ופשוט ברחו. תושבים מקומיים שראו שיהודים בורחים ומשאירים אחריהם את כל רכושם פשטו ובזזו את הבתים של היהודים. אנחנו המשכנו לברוח דרך העיירה נובי-אוישיצה והגענו לעיר ויניצה באוקראינה, ישנו בבית של קצין יהודי שהיה באותו הזמן, בבוקר השכמנו והמשכנו לברוח. בדרך שמענו את האזעקות והפצצות מן האוויר ע"י המטוסים של הגרמנים, הסתתרנו בשדות התיירס וכך הגענו עד העיר דנפרוז'נסק, בה ישנו בתעלות. כל פעם שהיו מפציצים במהלך דרכנו, היינו מסתתרים בשדות ופעם אחת כאשר רצנו להסתתר נתקלנו בשני טנקים גרמנים ובאותו רגע היינו בטוחים שהולכים לירות בנו אבל הגרמנים לא פגעו בנו. עד היום אני זוכר את שני הטנקים הגרמנים האלו, אני זוכר גם שהם נתקלו בחמישה חיילים רוסיים אשר היו ללא נשק והגרמנים עשו עליהם חיפוש ובגרמנית אמרו להם: "לכו הביתה".

לאחר מכן ראינו איך חיילים גרמנים תופסים חיילים רוסיים עם נשק והם לקחו להם את נשקם ולא הרגו אותם אלא שחררו אותם. המשכנו לברוח והשתדלנו ליצור פער מהגרמנים ולא לנסוע בשיירות משום שהמטוסים של הגרמנים היו מפציצים שיירות ולכן נסענו עם סוס ועגלה. בדרך ישנו ביער ובשדות, את האוכל אספנו מהשדות כמו תפוחי-אדמה ותיירס. ולאט לאט הגענו לעיר רוסטוב על הדון ומשם למושבה של קוזקים בשם טיחורייץ ובה עצרנו. נתנו את הסוסים שלנו לקולחוז ובתמורה לכך הם נתנו לנו בית ואוכל.

החזית הייתה רחוקה מאתנו כי הצבא הגרמני פנה לכיוון אחר, לכיוון סטלינגרד. שהינו במשך חודש במושבה הזו ויום אחד אבי שמע הפצצות המתקרבות לאזור ולכן ביקש מראש הקולחוז את הסוסים חזרה כדי שנוכל להמשיך לברוח ליעד רחוק יותר אבל הם ניסו לשכנע את אבי להישאר ואמרו לו שלא ידאג כי הצבא לא יאפשר לגרמנים להגיע למושבה. אבא שלי לא השתכנע ואמר שהוא לא בטוח והוא רוצה להציל את המשפחה שלו, לקחנו את הסוסים ומסרנו אותם לרשויות בתקווה שנקבל אותם

בחזרה אחרי המלחמה. עלינו על רכבת משא והגענו לעיר באקו באייזרבז'אן. בבאקו היו מיליון פליטים שחלקם היו יהודים. ישנו ברציף של תחנת הרכבת במשך עשרה ימים. לאחר מכן כנראה שראש העיר לא רצה להחזיק כל כך הרבה אנשים בעיר משום שנוצרה צפיפות, העביר אותנו עם ספינה לטורקמניסטאן. הגענו לנמל ונשארנו בו שלושה ימים. לא היו לנו מים הראויים לשתיה אלא רק מים מלוחים אבל נאלצנו להתמודד עם המצב, שם נסענו פעם נוספת ברכבת והגענו לעיר טשקנט באוזבקיסטאן, גם שם היו המון פליטים יהודים וגם משם פיזרו את היהודים למקומות שונים, אותנו שלחו לעיר שנקראת אנבז'אן וכשהגענו אליה היה זה תחילתו של החורף וירד שלג. ישנו בתחנת הרכבת בגלל שלא נתנו לנו לצאת כי היו המון פליטים, שלטונות העיר התחילו לפזר את היהודים לקולחוזים, אותנו שלחו יחד עם עוד שתי משפחות, שמו של הקולחוז היה "אוקטובר". קיבלו אותנו טוב, הרשויות פינו בשבילנו מקום בגן ילדים ונתנו לנו חדר עם כמה כריות ושמיכות והתחממנו וישנו שם. בבוקר יושב הראש של הקולחוז שחט כבש והכינו לנו "פלוב" שזהו מאכל אוזבקי והאכילו אותנו, אחר-כך אספו אותנו ואמרו לנו שמשתוללת מלחמה אכזרית וסטלין צריך הרבה מאוד צמר גפן בשביל החזית, אמרו לצעירים ללכת לשדות ולאסוף כותנה ממה שנשאר מתחת לשלג מהקיץ. אני הייתי כבן 13 ונתנו לנו שקים ואני אספתי כותנה מתחת לשלג וכל מה שמצאנו העמסנו על טרקטור והם לקחו את הכותנה לייבוש כך כל החורף היינו שם עד שנת 1943 וללא בית ספר כלל. אחר-כך אבי החליט לנסוע לעיר אחרת ולעבוד שם במפעל בשביל שיוכל לקבל משכורת טובה יותר אך במעבר הזה אבי עשה טעות חמורה משום שאם היינו נשארים בקולחוז כולם היו נשארים בחיים. במקום שעברנו אליו היה קר מאוד והיה רעב, עד עכשיו אני זוכר את אבא שלי מכסה את הרגליים שלו עם סמרטוטים ומעל הסמרטוטים הוא ליפף חוטי מתכת ואמר לנו שהוא הולך להביא לנו אוכל, אבא לא חזר ואני לא ראיתי אותו מאז ועד היום ולא יודע היכן גופו קבור. כך נשארנו אני, שלי אחיותיי ואימא שלי, גם אחי הקטן מת מקור משום שישנו ללא קורת גג מעל ראשינו וכך התחלנו לעבור מקולחוז אחד לאחר עד שהגענו לקירגיזה.

אנא ספרי על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ

בתחילת שנת 1944 אני רכשתי מקצוע, התחלתי לעבוד במפעל מתכות לפי המקצוע שלי ונשארתי עם משפחתי שנותרה בקירגיזה עד שנת 1950, אז גייסו אותי לצבא והגענו עד למזרח הרחוק וכך סיימנו את המלחמה. בזמן שהייתי בצבא, אימא שלי יחד עם אחיותיי חזרו למולדובה וכשסיימתי את שירותי הצבאי שבתי למולדובה והתחתנתי. לי ולאשתי נולדו שלושה ילדים ועבדתי במקצועי עד שנת 1973, בשנה זו הרבה מאוד יהודים התחילו לעזוב את מולדובה ובזמנו לא ידעתי למה ולא ידעתי מה זה בדיוק ארץ ישראל, בגלל סיבות פוליטיות ואחרות אף אחד לא דיבר על זה, אמרתי לאשתי שיש לי הרגשה ששוב תתחיל מלחמה כמו ב-1941 בגלל שראיתי ושמעתי שהיהודים התחילו לברוח למקום אחר. לכן מכרתי את הבית שלי, קניתי דברים שישמשו אותנו במעבר ועשיתי את כל התהליך הנדרש כדי לעלות לארץ ישראל.

נא ספרי על חיך בארץ

את העלייה ארצה בשנת 1973 עשינו דרך רומניה, אליה הגיעו אנשי הסוכנות היהודית מן הארץ ולקחו אותנו למטוס בשדה התעופה. לאחר שהגענו לארץ, הגענו לנצרת עילית, קיבלנו דירה שבה עד היום אנחנו גרים, הגעתי בדיוק בתקופת האביב, בפסח ואני התחלתי לעבוד במפעל "דוג" שבנצרת עילית ואשתי עבדה במפעל שוקולד שבעיר וכך עבדנו עד הפנסיה.

ראיון: ניקולאי מקובייצ'ק

נצרת עילית, מאי 2013